

Připravovaná novela autorského zákona a sdílení obsahu on-line

Randl Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

+420 222 755 311

office@randls.com

www.randls.com

Přinášíme Vám krátké shrnutí dvou zákonů, které přináší novou regulaci online prostředí, v reakci na vývoj v této oblasti i na nutnost implementace práva EU. Jedná se o novelu zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona a zcela nový zákon o službách platform pro sdílení videonahrávek.

Novela autorského zákona

Připravovaná novelizace autorského zákona se dotýká mnoha oblastí, jednou z nejvýznamnějších změn je však zavedení institutu *poskytovatele služeb pro sdílení obsahu on-line*. Hlavním účelem takové služby je zveřejňování velkého množství děl veřejnosti, přičemž poskytovatel tato díla uspořádává a propaguje za účelem zisku. Typicky si lze představit služby jako například Spotify, Netflix, Disney+ nebo YouTube, ale také sociální sítě, které umožňují svým uživatelům obsah nejen nahrávat, ale také jej zpřístupňovat (sdílet) s ostatními uživateli, jako např. Facebook nebo Instagram. Službou pro sdílení obsahu on-line naopak nejsou neziskové encyklopedie a vědecká úložiště, on-line tržiště a cloudové služby umožňující nahrávat obsah pro vlastní potřebu.

Za pozornost stojí úprava odpovědnosti poskytovatele služby pro sdílení obsahu on-line za sdílený obsah. Poskytovatel by měl podle návrhu odpovídat za případné neoprávněné užití díla vždy, pokud nejsou naplněny předpoklady vyloučení odpovědnosti – těmi jsou (i) vynaložení nejlepšího úsilí k získání oprávnění k dílu (je tedy upřednostněno získání licence před odstraňováním obsahu), (ii) vynaložení úsilí k zamezení nahrání určitého díla, o němž mu byly autorem poskytnuty nezbytné informace a (iii) odstranění neoprávněně užitého díla neprodleně po oznámení autora a přijetí opatření k zamezení opětovnému nahrání. Pro krátce existující a menší poskytovatele je režim mírnější, nicméně odpovědnost za obsah je stále na jejich straně.

Poskytovatel má mít navíc informační povinnost jak ve vztahu k autorovi (ohledně postupů zamezujících neoprávněnému užití), tak k uživatelům (ohledně možností legálního užití díla). Zároveň budou poskytovatelé

povinni zavést účinný a rychlý mechanismus pro vyřizování stížností uživatelů a sporů týkajících se znemožnění přístupu k jimi nahranému dílu nebo jeho odstranění. Pro řešení sporů souvisejících s poskytováním služeb sdílení obsahu on-line přináší novela možnost využití prostředníka, jehož bylo dosud možno využít pouze pro záležitosti týkající se kolektivní správy autorských práv. Působnost prostředníka bude dále rozšířena také o pomoc při sjednávání licencí k užití audiovizuálních děl a řešení některých licenčních sporů.

Novela zároveň přidává do výčtu způsobů užití díla „doplňkovou on-line službu vysílatele“, která spočívá ve vysílání díla současně s televizním či rozhlasovým vysíláním, jeho dočasném zpřístupnění on-line po odvysílání a užití k výrobě upoutávek a recenzí. Výslovně se však tento režim nepoužije na díla zařazená do přenosů sportovních utkání. Jedná se tedy o užití autorských děl např. v rámci ivysílání ČT, nebo internetových vysílání rádiových stanic. Zákonná úprava tak pokryje v podstatě veškeré legální způsoby sdílení audiovizuálních děl na internetu.

Mezi další novinky patří zákonná licence pro digitální výuku (možnost užití autorských děl pro ilustrační účely při vyučování) a automatickou analýzu dat, možnost rozmnožování a zpřístupnění děl nedostupných na trhu ze strany knihoven a dalších vybraných institucí, nebo úprava práv vydavatelů tiskových publikací zejména v souvislosti s jejich online užitím.

Novela aktuálně míří do třetího čtení jako sněmovní tisk č. 31.

Zákon o službách platformem pro sdílení videonahrávek

Další regulaci on-line prostředí přináší i nově přijatý zákon o službách platformem pro sdílení videonahrávek, a to zejména z důvodu potřeby ochrany nezletilých, spotřebitelů a dalších zranitelných skupin obyvatel s ohledem na vývoj technologií a přístupu k nim. Nový institut *platformy pro sdílení videonahrávek* definuje jako službu informační společnosti, jejímž hlavním účelem nebo funkcí je poskytování pořadů nebo videonahrávek vytvořených uživateli široké veřejnosti za účelem informování, zábavy, nebo vzdělávání. Na rozdíl od výše zmiňovaných služeb pro sdílení obsahu zde poskytovatel platformy pouze určuje uspořádání nahrávek uživatelů, neprovádí jejich výběr ani sestavování pořadů, obsah tvoří a umisťují sami uživatelé. Proto také poskytovatel platformy nenesou za obsah nahrávek redakční odpovědnost, nicméně za obsah, který sám poskytovatel prostřednictvím platformy nabízí veřejnosti, tuto odpovědnost nese. Jako platforma pro sdílení videonahrávek může sloužit i pouze část obsahu určité on-line platformy (např. YouTube, které obsahuje jak obsah přidávaný uživateli, tak „Youtube originals“, tedy obsah zveřejňovaný přímo poskytovatelem). Regulace se naopak nevztahuje na činnosti neehospodářské povahy, jako je poskytování audiovizuálního obsahu na

soukromých internetových stránkách nebo činnosti nekomerčních zájmových sdružení.

Pro umožnění efektivního dohledu napříč EU budou poskytovatelé platform pro evidování Radou pro rozhlasové a televizní vysílání ve zvláštním seznamu, a to na základě povinného oznámení učiněného před zahájením provozu platformy. Seznam bude veřejný, přičemž některé údaje budou dostupné on-line. Zákon také ukládá poskytovatelům širokou povinnost ochrany jednak nezletilých osob před obsahem nevhodným pro jejich vývoj, dále povinnost ochrany široké veřejnosti před obsahem nenávistným, podněcujícím k násilí a obsahem, jehož sdílení je trestným činem. Regulace se dotýká také obchodních sdělení na platformách – musí být snadno rozpoznatelná, nesmí zneužívat důvěřivosti nezletilých osob a nesmí propagovat tabákové výrobky nebo léky na předpis. Tato povinnost je nicméně vázána výlučně na organizaci obsahu a nikoli na obsah jako takový (za nějž poskytovatel redakčně neodpovídá), a proto k jejímu splnění bude postačovat přijetí zákonem specifikovaných opatření. Rada pak bude dohlížet pouze na to, zda poskytovatel platformy přiměřená opatření k ochraně svých uživatelů přijal, a nebude nijak hodnotit samotný obsah umístěný na platformě pro sdílení videonahrávek.

Zákon o službách platform pro sdílení videonahrávek byl zveřejněn ve sbírce zákonů pod číslem 242/2022 Sb. a nabyl účinnosti k 15. 9. 2022.